

Het gebrek aan empathie als een symptoom van diverse psychiatrische stoornissen

Gepubliceerd: 27-04-2009 Laatst bijgewerkt: 06-05-2024

Het huidige onderzoek is gericht op het in kaart brengen van de verschillen en/of overeenkomsten in het gebrek aan empathie bij een aantal psychiatrische stoornissen waarvan bekend is dat een dergelijk tekort één van de kernsymptomen is. Daarbij...

Ethische beoordeling	Goedgekeurd WMO
Status	Werving gestopt
Type aandoening	Overige aandoening
Onderzoekstype	Observationeel onderzoek, zonder invasieve metingen

Samenvatting

ID

NL-OMON33461

Bron

ToetsingOnline

Verkorte titel

Psychopathologie en het gebrek aan empathie

Aandoening

- Overige aandoening
- Persoonlijke- en gedragsstoornissen

Synoniemen aandoening

Gedragsstoornis; Autisme

Aandoening

autisme

Betreft onderzoek met

Mensen

Ondersteuning

Primaire sponsor: KARAKTER, kinder- en jeugdpsychiatrie

Overige ondersteuning: Ministerie van OC&W, Eigen budget deelnemende GGZ-organisaties; daarnaast is externe fondswerving nog gaande

Onderzoeksproduct en/of interventie

Trefwoord: Autisme, Empathie, Psychopathie, Psychopathologie

Uitkomstmaten

Primaire uitkomstmaten

EMG gezichtsmusculatuur

Hartslag en huidgeleiding

Hormonen (cortisol, testosteron, oxytocine in speeksel)

Resultaten op diverse neuropsychologische tests, gericht op empathie, Theory of

Mind. gezichtsherkenning

Secundaire uitkomstmaten

Psychopathiekenmerken

Waarneming, aandacht en concentratie

Executieve functies

Stemming en angst

Zelfrapportage empathie

Oogbewegingen (eye-tracker)

Toelichting onderzoek

Achtergrond van het onderzoek

Het voorgestelde onderzoek richt zich op psychiatrische stoornissen waarbij één of meerdere aspecten van empathie zijn aangedaan en op de vraag hoe deze

problematiek behandeld kan worden. Psychopathie, een subgroep binnen de gedragsstoornissen en Autisme spectrum stoornissen (ASS) worden gekenmerkt door een dergelijk gebrek aan sociaal inlevingsvermogen c.q. empathie. Huidige behandelmethoden bij jongeren met beperkingen in hun empathisch functioneren zijn beperkt effectief. Om nieuwe behandelmethoden te ontwikkelen dient eerst verder onderzoek plaats te vinden naar de onderliggende mechanismen van dit verminderde empathisch functioneren.

Doel van het onderzoek

Het huidige onderzoek is gericht op het in kaart brengen van de verschillen en/of overeenkomsten in het gebrek aan empathie bij een aantal psychiatrische stoornissen waarvan bekend is dat een dergelijk tekort één van de kernsymptomen is. Daarbij wordt m.n. onderzocht welke aspecten van empathie verstoord verlopen.

Onderzoeksopzet

De onderzoeksopzet bestaat uit een cross-sectionele vergelijkende studie van 3 groepen (gedragsstoornis, autisme spectrum stoornis en normale controles), waarbij met behulp van vragenlijsten en testopdrachten de verschillende aspecten van empathie worden onderzocht.

Onderzoeksproduct en/of interventie

Deel 2 van het onderzoek: elke deelnemer wordt at random ingedeeld in een groep waarbij éénmalige toediening van Syntocinon® plaatsvindt per neusspray, of in een groep waarbij éénmalige toediening van placebo per neusspray zal plaatsvinden. Hierna zullen de proefpersonen opdrachten opnieuw uitvoeren. Vervolgens wordt deze procedure in een cross-over situatie herhaald.

Inschatting van belasting en risico

Verwacht wordt dat proefpersonen maximaal 6 uur aanwezig zijn ten behoeve van dataverzameling. Risico's worden niet verwacht.

Contactpersonen

Publiek

KARAKTER, kinder- en jeugdpsychiatrie

Vluchtheuvellaan 6

Zetten 6671 DN
NL

Wetenschappelijk

KARAKTER, kinder- en jeugdpsychiatrie

Vluchtheuvellaan 6
Zetten 6671 DN
NL

Locaties

Landen waar het onderzoek wordt uitgevoerd

Netherlands

Deelname eisen

Leeftijd

Adolescenten (12-15 jaar)
Adolescenten (16-17 jaar)
Volwassenen (18-64 jaar)
65 jaar en ouder

Belangrijkste voorwaarden om deel te mogen nemen (Inclusiecriteria)

Jongens tussen 12 en 19 jaar met een gemiddelde intelligentie (Totaal IQ ≥ 80 ; volgens DSM-IV-TR), waarbij de diagnose Autisme of Gedragsstoornis is gesteld.
De proefpersonen dienen daarnaast te voldoen aan de criteria van de DISC-IV computerversie. Dit is een gestructureerde vragenlijst, in te vullen door ouders, gericht op psychopathologie in termen van DSM-IV-TR.

Belangrijkste redenen om niet deel te kunnen nemen (Exclusiecriteria)

Uitgesloten van deelname worden jongeren die medicatie gebruiken die van invloed kan zijn op de mimiek (antipsychotica en bepaalde antidepressiva) en waarbij het tijdelijk staken van die medicatie gecontraïndiceerd is (bijv. psychotische stoornissen, ernstige depressie). In

overleg met de behandelend psychiater, jongere en zo nodig ouders wordt ingeschat of het mogelijk is om de medicatie tijdelijk te staken. Zo ja, dan zal de tijdsduur van het staken minimaal 5 keer de halfwaardetijd van het gebruikte middel bedragen. De medicatie zal de dag nadat de proefpersoon participeren in het onderzoek hervat worden.

Daarnaast worden jongeren uitgesloten met op de voorgrond staande psychiatrische comorbiditeit of een andere aandoening, die van invloed zou kunnen zijn op het neurologisch of neurocognitief functioneren, zoals:

- schizofrenie, psychotische stoornis
- bipolaire stoornis
- alcohol- en/of drugsmisbruik of -afhankelijkheid
- tics
- taalstoornissen
- epilepsie.

Onderzoeksopzet

Opzet

Type: Observationeel onderzoek, zonder invasieve metingen

Blinding: Enkelblind

Doel: Algemeen wetenschappelijk

Deelname

Nederland

Status: Werving gestopt

(Verwachte) startdatum: 31-03-2010

Aantal proefpersonen: 130

Type: Werkelijke startdatum

In onderzoek gebruikte producten en hulpmiddelen

Registratie: Geen registratie

Ethische beoordeling

Goedgekeurd WMO

Datum: 27-04-2009

Soort: Eerste indiening

Toetsingscommissie: CCMO: Centrale Commissie Mensgebonden Onderzoek (Den

	Haag)
Goedgekeurd WMO	
Datum:	10-09-2009
Soort:	Eerste indiening
Toetsingscommissie:	CCMO: Centrale Commissie Mensgebonden Onderzoek (Den Haag)
Goedgekeurd WMO	
Datum:	02-08-2011
Soort:	Amendement
Toetsingscommissie:	CCMO: Centrale Commissie Mensgebonden Onderzoek (Den Haag)
Goedgekeurd WMO	
Datum:	31-01-2013
Soort:	Amendement
Toetsingscommissie:	CCMO: Centrale Commissie Mensgebonden Onderzoek (Den Haag)
Goedgekeurd WMO	
Datum:	24-09-2013
Soort:	Amendement
Toetsingscommissie:	CCMO: Centrale Commissie Mensgebonden Onderzoek (Den Haag)

Registraties

Opgevolgd door onderstaande (mogelijk meer actuele) registratie

Geen registraties gevonden.

Andere (mogelijk minder actuele) registraties in dit register

Geen registraties gevonden.

In overige registers

Register	ID
CCMO	NL26773.000.09